

GAZDASÁGI PROGRAM 2006-2010 évekre

Általános célkitűzések

A képviselő-testület által megalkotandó gazdasági program célja, hogy meghatározza Nagyigmánd Nagyközség fejlesztésének irányvonalát, súlyponti kérdéseit, illetve az önkormányzati fenntartású intézmények működtetésének elveit. Továbbra is fő cél a települési infrastruktúra fejlesztése, az itt élők komfort érzetének növelése, valamint a település vonzóvá tétele befektetőknek és lakosoknak egyaránt.

A gazdasági program pénzügyi alapjai

Az elmúlt másfél évtized Nagyigmánd számára az önkormányzati működés és fejlesztés virágkora volt. A változó állami finanszírozás és a gazdasági élet szereplőit érő külső hatások következtében a tervezhető helyi adóbevételek is jelentősen, számunkra kedvezőtlenül megváltoztak. E változások annyira függenek a piacgazdaság váltakozásától, hogy akár rövid távú előrejelzésük is lehetetlen, ezért a gazdálkodást és az önkormányzati vagyonkezelést érintő teljes mértékű irányváltásra van szükség.

A gazdasági programban rögzítendő beruházási célok, elképzelések megvalósításához megtakarításokat kell eszközölni, tartalékokat kell gyűjteni és ezekre alapozva szabad belevágni egy-egy beruházásba. Első lépésként meglévő hitelünket a megváltozott körülményekhez igazított futamidőre kell átütemezni, melynek eredményeként likviditási helyzetünk ismét egyensúlyba kerülhet.

Felül kell vizsgálni az önként vállalt nem kötelező feladatok ellátását és azok színvonalát. Bizonyos területeken el kell fogadnunk a visszalépés szükségességét, vagy meg kell elégednünk a még finanszírozható ellátási színvonallal.

Valamennyi önkormányzati intézménynél felül kell vizsgálni a foglalkoztatotti létszámokat, és az esetleges átszervezésekkel csökkenteni kell az önkormányzat által foglalkoztatott létszámot.

A korábbi években nagy reményeket fűztünk az Európa Unióhoz történő felzárkóztatás pályázataihoz, de a község gazdasági mutatói, illetve régióink, kistérségünk fejlettsége akadályozta az ezen pályázatok kedvezményezettjei közé való bekerülésünket. Továbbra is fenntartjuk a kapcsolatot az önkormányzaton kívüli pályázatfigyelő és pályázatíró cégekkel, reméljük a második nemzeti fejlesztési terv önkormányzatunkra nézve több lehetőséget tartalmaz majd.

Általánosságban el kell mondanunk, hogy a most megfogalmazandó célok közül ki kell emelnünk a többfunkciós közösségi tér megvalósítását, mint fő célt. A többi feladatot anyagi erőnk és a kiírandó pályázatok függvényében kívánjuk megvalósítani. Több apróbb, a lakosság számára azonban mégis kézzelfoghatóbb beruházást, felújítást biztosan meg fogunk valósítani.

Településfejlesztés

Településünk fejlesztésének kiemelt céljai a következők:

- *Ácsi és az Ördöghegyi út között lévő gazdasági területek ipari parkká alakítása*
- *telekkialakítás megkezdése*
- *sportolásra alkalmas többfunkciós közösségi tér kialakítása*
- *út és járdaépítés, csapadékvízvezetés*

Alapvető célunk között szerepel az Ácsi és az Ördöghegyi út között lévő gazdasági területek ipari parkká történő átalakítása, az „Ipari Park” cím megszerzése. Elképzelésünk találkozott a területen már jelenlévő vállalkozások jövőbeni igényeivel, e mellett az ipari parkokban történő beruházás, közműépítés támogatott, vonzóbb környezetet biztosít a jelentkező befektetők számára.

A munkahelyteremtéssel párhuzamosan szükséges a lakosság letelepítéséhez nélkülözhetetlen telek kialakítás elindítása. Az önkormányzat tulajdonában lévő kis számú Kandó K. utcai telkek közművesítését sürgősen meg kell valósítani, ezzel is segítve a lakosság letelepítését, a nagyközség intézményeinek fenntartását. A rendezési terv módosításával próbáljuk segíteni a lakosság által kezdeményezett lakótelek kialakításokat, így különösen a Búzavirág utca kertjeinek beépíthetővé tételével. A megváltozott igényekhez alkalmazkodva sok helyen csökkent a kialakítható telek legkisebb mértéke.

Folytatni szeretnénk a korábbi ciklusokban megkezdett útépitési és csapadékvíz elvezetési programot, mivel látható, hogy az újépítésű utak több évre megoldják a biztonságos közlekedést, nem szükséges azok évenkénti kátyúzása. Az útépitésekkel párhuzamosan kerékpárutat szeretnénk pályázati támogatásból építtetni, melynek tervezésére a kistérségi gesztor már kiírta a szükséges közbeszerzést. Régi álmunk a Hullám utca és az IKR közötti szakasz szilárdburkolattal való ellátása a kerékpáros és a gyalogosforgalom számára. Folyamatosan biztosítjuk a járdák felújításához szükséges anyagot az igénylők részére, és újak építésére is látunk lehetőséget

Az intézmények biztonságos megközelíthetőségéhez a megváltozott közlekedési szokások miatt parkolókat kell építtetnünk. Ilyen terveink vannak az orvosi rendelőknél, az óvodánál és a művelődési háznál. Ez utóbbinál építendő parkoló lehetőséget biztosítana a Római Katolikus temető parkolási gondjainak megoldására is.

A képviselő-testület segítséget kíván nyújtani a közösségi tulajdonban lévő építészeti értékek felújításához, így a Református templom felújításához szükséges pályázati önrészt biztosítani fogja költségvetéséből.

A közérdeklődés központjában áll a többfunkciós közösségi tér megépítésének lehetősége. Az ötlet felbukkanásától a mai napig nem volt olyan pályázat, amely a térségi feladatot ellátó iskolák számára támogatást nyújtott volna ilyen jellegű létesítmény megvalósításához. A rendelkezésre álló információk szerint fejlesztésünk az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programba illeszkedik, elképzelhető, hogy lesz

olyan pályázati kiírás amely ennek megépítését támogatja. Tudjuk, hogy az iskolának, a helyi sportnak és az egész település különböző korosztályainak az egészséges életmódra való mozgósítása érdekében égető szüksége van sportolásra alkalmas tere. Más beruházások megvalósítása miatt ez a feladat az előző ciklusban háttérbe szorult, testületünk minden tagja egyetért abban, hogy valamilyen formában ezt a feladatot most meg kell oldanunk. Ismételten át kell gondolni a nagyközség lehetőségeit és igényeit, valamint a rendelkezésünkre álló önerő és az elnyerhető támogatás mértékét, és az ezen paramétereknek leginkább megfelelő csarnokot, tornatermet kell megvalósítanunk.

Foglalkoztunk a strand felújításával és üzemeltetésével is, de ismereteink szerint a minimálisan szükséges átalakítások meghaladják költségvetési lehetőségeinket, és nem állnak arányban a működtetés költségei az elérhető bevétellel. Amennyiben vállalkozó üzleti lehetőséget lát a szükséges beruházás megvalósítására, azt önkormányzatunk kész támogatni, területet biztosítani számára. Az itt megépíthető szabadidőközpont falusi vendéglátással is foglalkozhatna, megélhetést biztosítva a vállalkozó számára. A strandon lévő szabadtéri színpad és környezete alkalmas arra, hogy a korábban megindított rendezvényeknek, fesztiváloknak otthont adjon, és minimális befektetéssel még vonzóbb környezetben várhassa a község lakosságát. Meg kívánjuk valósítani a szabadtéri színpad végleges fedését.

Az Ászár-Neszmélyi borvidékhez tartozó Csémi hegyen a megkezdett – esetleg turisztikai szempontból is fontos – beruházásokat folytatjuk. Az áramszolgáltató bevonásával rövid időn belül megvalósulhat a villamos energia hálózat kiépítése egészen a Bablevesig, komfortosabbá téve ottani rendezvényünket a Hegyi Napot. A terület adottságai, a környezet szépsége kivételes lehetőséget ad országos jelentőségű rendezvénnyé szervezni a Hegyi Napot a Bableves Fesztivállal. Az ilyen jellegű rendezvény eddig egyedülálló a régióban, de Magyarországon is.

A Gazdakör épületének teljes rekonstrukciója csak pályázati lehetőség felkutatásával és önkormányzati támogatással valósulhat meg. A felújítás által válhat az épület közösségi terré, a barátság házává, és a mezőgazdasági ismeretek továbbképzésének színterévé. Az eredményes pályázást azzal is segítjük, hogy az épületet helyi jelentőségű védelem alá helyeztük, melynek felújítására könnyebb pályázati forrást találni.

Közterületeink rendben tartása komoly anyagi ráfordítást és élő munkát igényel. E téren is próbálunk költségcsökkentő megoldásokat alkalmazni, ugyanakkor a jelenlegi állapotból nem szeretnénk visszalépést. Szándékunkban áll a település buszváróinak felújítása, illetve a lakosság igényeihez igazodva már kialakított buszmegállók tovább építése.

A puszták jövőjéről

Lezajlott a Komáromi Mg. Rt. privatizációja, mely a pusztákon élők nagy részének munkahelyet, elhelyezést és közműveket biztosított. A privatizáció után az új tulajdonos ezen feladatok ellátását a korábbi feltételekkel nem biztosította, vagy üzemi érdekeltség hiányában az adott szolgáltatást meg akarta szüntetni. Az ivóvíz ellátást, a közvilágítást szinte teljes egészében kötelező feladatként már átvettük, de a jelenlegi megoldások semmiképpen nem tekinthetők véglegesnek. Az egészséges ivóvízellátás csak az engedélyezési szakaszban lévő regionális vízhálózat kiépítésével oldódik meg megnyugtatóan. Megszereztük a szükséges engedélyeket az orvosi rendelő korszerűbb tartályos gázzal történő fűtésének megoldásához, mely a közeljövőben meg is valósulhat. Szeretnénk az itt élőknek is egy szelektív hulladékgyűjtő szigetet kialakítani.

A környezetvédelem jövőjéről

Jelentős változásokat élhettünk meg településünkön a környezetvédelem területén. A megkezdett utat folytatni kívánjuk, még szélesebb együttműködést várunk a lakosságtól a környezetvédelem terén. A hulladék összegyűjtése válogatása és újra felhasználása már megoldott, a szelektív gyűjtést új területtel kibővítve valósítjuk meg, a jövőben az egyre jelentősebb elektronikai hulladékok gyűjtését is rendszeresen megszervezzük.

A volt szeméttelp területének lezárása és a szükséges környezetvédelmi vizsgálatok megtörténtek, ezekre alapozva a Közép-Dunavidéki Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás keretein belül elkészül a rekultivációs terv, és ez alapján megkezdődhet a hatóság által jóváhagyott rekultiváció.

Nem tudtunk érdemben előre lépni az állattartás során képződött hulladékok kezelése területén, a kialakított tárolót nem használták rendeltetésszerűen, és sok esetben az ezt a feladatot el nem látó települések lakosai illegálisan helyezték el hulladékaikat. A jövőben a feladat költséghatékonyabb ellátását vezetjük be, a telep megszüntetésre kerül.

A nagyközség belterületén, annak közterületein az önkormányzat felvette a harcot a gyomok és az allergén növények elszaporodása ellen, s a helyi sajtó útján erre ösztönöztük az állampolgárokat is. Az ezen a téren végzett munkát erősíteni szükséges és a megkezdett ellenőrzéseket folytatni kell, közérdekű védekezéseket kell elrendelni és végrehajtani. Csak így biztosítható, hogy legalább településünkön visszaszorítható legyen az allergiás megbetegedések száma.

Az önkormányzati intézmények

1. Oktatási intézmények

A közoktatás finanszírozásában megindult változások szükségessé teszik, hogy oktatási intézményeink jövőbeni működtetését a Többcélú Kistérségi Társulás keretében biztosítsuk. Ugyancsak e szervezeten belül oldjuk meg a logopédia, gyógytestnevelés, fejlesztő pedagógiai feladatainkat.

Annak érdekében, hogy oktatási intézményeink a XXI század követelményeinek megfeleljenek folyamatos fejlesztésre, és bővítésre van szükség:

bölcsőde kialakítása, óvoda bővítése (nevelői szoba, mosdók, raktárak, meglévő termék felújítása), korszerűtlen óvodai és iskolai bútorok folyamatos cseréje.

A Pápay József Általános Iskola bővítése szinte teljes egészében megvalósult, a még hátralévő néhány kisebb volumenű felújítás, szépítés is megvalósul. Lehetőségeinkhez mértén szeretnénk megtalálni a területet az intézmény bővítéséhez, értve ez alatt a tankonyha, technika terem és a gyakorlókert problémájának megoldását. Szintén területet igényel az iskolaudvar bővítése.

Az egészséges életmódra nevelés, a környezettel való harmonikus együttélés gyermekeink fejlődése érdekében fontos szerepet tölt be. Ennek érdekében szükségszerű: közvetlen környezetünk természeti szépségeinek megismerése, megszerettetése megvédése, gyermekeink 10 éves korukra tanuljanak meg úszni, támogatni kívánjuk Erdei óvoda, iskola megszervezését, a gyermekek mozgásigényének kielégítése: sokszínű sportfoglalkozásokkal. Az óvoda, iskola család egymást kiegészítve, partnerként szolgálják a gyermek fejlődését! Együttnevelésre törekvés, partneri együttműködés, őszinte információ csere, nyitottság, bizalom, hiteles magatartás, felzárkóztatás, fejlesztés, és tehetséggondozás. Kistérségünkben lévő intézményekkel a kapcsolatok szorosabbra fűzése. Gyermekeink a jelen értékeit csak akkor érthetik és becsülhetik meg igazán, ha megismerik a múltunkat és hagyományainkat. A zenei és táncművészeti oktatás településünk kulturális életének pezsgését hozta, ezért szükséges a működését segíteni és közreműködni a népi zenekar létrehozásában. Fontosnak tartjuk az óvodában megkezdett népi hagyományörzés továbbvitelét. Községünk életéhez kapcsolódó anekdoták, szólások, helyi mondák összegyűjtését, kiadását. Nagyigmádon született híres emberek életének munkásságának megismertetése.

A változó oktatási finanszírozáshoz igazodnia kell önkormányzatunknak is, és az intézményben növelni kell az állam által elvárt, csoportokhoz kapcsolódó kihasználtsági mutatót.

2. Közművelődés, kultúra, sport

A kultúrának otthont adó művelődési házon annak megépítése óta nem végeztünk a legszükségesebb állagmegóvó munkákon túl felújítást, az épület mára több szempontból is elavulttá vált. A rendezési terv módosítása során ezt az épületünket is helyi védelem alá kell helyezni, hogy nagyobb eséllyel tudjunk településképet meghatározó épület felújításához anyagi támogatást szerezni. Az épület kihasználtsága még mindig nem teljesen megfelelő, és továbbra is szeretnénk az épülethez a régóta tervezett konyha szárnyat megépíttetni, ezzel is magasabb szintű szolgáltatás nyújtására lenne alkalmas a ház.

A művelődési házban működik az e-Magyarország pont, melynek működtetésére támogatásban részesültünk. A támogatási szerződés már lejárt ez évtől kezdve kizárólag az önkormányzat tartja fenn ezt a szolgáltatást. Az információs társadalom fejlődésével ez is egyre inkább háttérbe szorul, létjogosultságát a közeljövőben felül kell vizsgálni.

Településünk helytörténeti tárgyainak, szellemi értékeinek összegyűjtésére és bemutatására Falumúzeumot, Tájházat vagy Helytörténeti szobán lehetne kialakítani. A nagyközség központjában a volt Kalot épületének ingatlana megfelelő helyet biztosítana e célra.

A könyvtár működtetésére is rendszeresen áldoz önkormányzatunk melynek eredményeképp egy modern jól felszerelt intézmény alakult ki. A jövőben is ezt a megkezdett utat kívánjuk folytatni, ugyanakkor szeretnénk, ha a lakosság is nagyobb számban venné igénybe az intézmény által nyújtotta lehetőséget.

Az önkormányzat továbbra is támogatni fogja a település közéletében működő egyesületeket, önszerveződő közösségeket. Fontosnak tartjuk önállóságuk erősítését, és gazdasági függetlenségük megerősítését. Ennek érdekében a tőlünk telhető segítséget megadjuk a működésükhöz szükséges további finanszírozási lehetőségek felkutatásához, és lehívásához.

A községi sporttelep sokat fejlődött, és szépült a sportöltöző felújítására sajnos eredménytelenül pályáztunk, ennek ellenére szükséges az épület átépítésén gondolkodni. A sportra fordított pénz mindenképpen megtérülő beruházása a falunak, erősítheti a társadalmi kohéziót, az egészségesebb életmódot, és a jó értelemben vet lokálpatriotizmus kialakulását. A sportkör, mint önálló civil szerveződés saját útját járja, az önkormányzat jelentős anyagi támogatást biztosít a létesítés fenntartásához és az egyesület működéséhez. Ennek ellenére azt is ki kell jelenteni, hogy további anyagi források lennének szükségesek az eredményesebb működéshez, melyek előteremtéséhez az önkormányzat már nem képes. Más településekhez hasonlóan számítanánk a sportot szerető magánszemélyek és vállalkozások aktívabb támogatására.

Egészségügy

Az orvosi szolgálatok privatizációja a működtetés területén az önkormányzat számára kedvező anyagi hatással volt. A működtetés és a működés helyéül szolgáló létesítmények eltérő tulajdonosi viszonyai miatt az elmúlt időszakban az orvosi rendelőkben minimális felújításra, korszerűsítésre került sor, és valamennyi ilyen intézményünkre ráférne egy teljes felújítás, akadálymentesítés. A szőkepusztai orvosi rendelőben a fűtést, a nagyigmándi I. számú orvosi rendelőnél a csempe felújítását, a II. számú orvosi rendelőnél a betegváró bővítését kell megoldani. A betegek életmentése érdekében újraélesztő műszer beszerzését is támogatjuk. A hétközi és a

hétvégi ügyeletet a Többcélú Kistérségi Társulás által szervezett formában és az általa történő finanszírozással tudjuk elképzelni a jövőben is.

A védőnői szolgálat szervezeti átalakítását is meg kell fontolnunk, ha költséghatékonyabb működtetést szeretnénk.

A településen működő fogszakorvosi ellátástól a jövőben azt várjuk, hogy a működés színteréül szolgáló rendelő igazi gazdája legyen, vegyen részt lehetőségei szerint a korszerűsítésben.

A változását élő egészségügyben az önkormányzat azért folytat harcot, hogy a korábbi ellátási színvonal ne romoljon, illetőleg az ellátásból ne kerüljenek ki lakosok.

Szociális ellátás

Szükséges lenne a Gondozási Központ és a szociális intézmények egy új helyen való létrehozása, egységes intézményként való kezelése és működtetése. A Nyugdíjasok Háza megépülése a magányos időseknek adna szeretetteljes családi otthont, de a jelenlegi Idősek Gondozási Központjának funkcióit is ebbe az intézménybe vihetnénk be. A református templom melletti, az egyház tulajdonában lévő több mint 4000 m²-es területen a község központjában ideális helye lenne a Nyugdíjasok Házának. A beruházás megvalósításába vállalkozó bevonása is célszerű pályázati lehetőségek kihasználásával, mivel az önkormányzat erre önállóan már nem képes. Amíg ez megvalósulhat addig terveink között szerepel az Idősek Gondozási Központjának renoválása is, mivel az épület külső homlokzata, tetőszerkezete igen rossz állapotban van.

A magányos, egyedül vagy párjával élő idősek éjjel – nappali felügyelésére és az azonnali segítségadásra a Többcélú Kistérségi Társulás kilenc településével Jelzőrendszer kiépítésére szövetkezünk. A rendszer kiépítését és működtetését megfelelő létszám esetén az állami normatíva is támogatja, ezért elegendő kistérségi igény esetén ez a szolgáltatás megvalósulhat.

Szociális intézményeinket minden feladat esetén társulásban látjuk el, ami a feladatok finanszírozásában többletforrást, a munkaerő kihasználtságban nagyobb hatékonyságot eredményez.

A munkanélküliség kezelésére az Ipari Park kialakítását és az ott történő foglalkoztatást tudjuk hatékony megoldásnak elképzelni. Tudomásul kell venni, hogy vannak olyan emberek, akik a munkaerőpiacra személyiségük, állapotuk miatt már nem kerülhetnek vissza, az ő közhasznú, közcélú foglalkoztatásukkal a létfenntartásukhoz szükséges jövedelmet munka ellenében tudjuk majd biztosítani.

Gondoskodunk az időseket, a hátrányos helyzetű gyermekeiket nevelő családok megélhetési gondjainak enyhítésében. A megváltozott gazdasági helyzet következtében felül kell vizsgálnunk szociális kiadásainkat is. Ez biztosan nem lesz népszerű feladat, de a környező önkormányzatokhoz képest felduzzasztott szociális és jóléti kiadások már nem fenntarthatóak. Törekednünk kell a rendelkezésre álló keretek igazságos elosztására, a célzott, hatékony támogatásra.

Epilógus

A most vázolt gazdasági program megvalósítása éves szinten, lehetőségeink figyelembe vételével történik meg. A gazdasági környezet változása miatt nem lehet akár két évre előre sem megmondani a várható bevételek összegét, így a konkrét feladatok meghatározását a költségvetés készítésekor kell elvégeznünk. Igyekeztünk reális és megvalósítható feladatokat magunk elé tűzni, és nem felelőtlenül ígérgetni. A gazdasági programban vállalt feladatok teljesítésének alakulásáról évenként közmeghallgatásokon tájékoztatjuk a lakosságot.

Nagyigmánd, 2007. április 11.

Szijj Ferencné